

Л. С. Кацевич,
директор НВК «Ківерцівська ЗОШ І ст. – Ківерцівська районна гімназія»;
В. Й. Попович,
заступник директора з навчальної роботи

Миттєвості педагогічного буття

Описано шляхи та досвід співпраці педагогічного колективу НВК «Ківерцівська ЗОШ І ст. – Ківерцівська районна гімназія» та Волинського інституту післядипломної педагогічної освіти. Пропоновані матеріали можуть допомогти в організації методичної роботи у навчальному закладі.

Ключові слова: співпраця, експериментальна діяльність, інноваційний проект.

Katsevych L. S., Popovych V. Y. Moments of Teaching Being.

The article is about the experience of teaching staff's cooperation of Kivertsi District Gymnasium and Volyn In-Service Teacher Training Institute.

These materials can be used for organization of methodical work at school.

Key words: cooperation, experimental activities, innovation project.

Інститут післядипломної педагогічної освіти для учительської та викладацької спільноти Волині протягом багатьох років є закладом, що супроводжує становлення в професії як окремого учителя, так і колективи навчальних закладів у цілому. Тут усі ми поповнюємо знання не тільки за фахом, а й навчаємося нового, щоб бути затребуваними у швидко змінних умовах навколишньої дійсності.

Цього навчального року виповнюється десять літ співпраці між ВІППО та нашим НВК. Співпраці нелегкої, але цікавої та продуктивної. Нелегкої, бо впровадження інновацій через експериментальну діяльність може супроводжуватися їх несприйняттям, небажанням адаптуватися до нових умов педагогічного буття, а іноді й сумнівами у досягненні результатів. Цікавою – бо згодом відкриваються нові можливості, стається звільнення від стереотипів і стає зрозумілим, що цей період є найпродуктивнішим у життєдіяльності закладу.

На етапі становлення колективів гімназії перебував у пошуках міцного підґрунтя для розбудови своїх систем: управлінської, навчально-виховної та методичної. Ми знали, що маємо створити заклад нового типу – першу, по суті, сільську гімназію в області. Але як і з чого почати? Адже приписи нормативних актів не давали відповіді на щоденні важливі для нас запитання.

Пригадується одне із перших засідань педагогічної ради. На ньому разом із Галиною Дмитрівною Романчук та Аллою Вікторівною Дьоміною ми склали свій перший метаплан. Через дискусію та колективну творчість осмислювали поставлені перед нами завдання, аналізували ресурси, вносили пропозиції, мріяли. Саме у такій колективній творчій роботі виявили себе і найбільш активні, ініціативні педагоги – майбутній кістяк колективу. Було сформульовано і першу науково-методичну проблему: «Розвиток творчих здібностей учнів гімназії

через використання новітніх педагогічних технологій. Родинно-сімейне виховання через зв'язок поколінь, соціальну спрямованість сім'ї та її оточення».

Справитися з поставленими завданнями без опанування нових педтехнологій було неможливо. Тому співпраця із кафедрою теорії та методик викладання шкільних предметів інституту стала системною, а згодом і результативною. Справжнім наставником учителів стала А. В. Дьоміна, старший викладач кафедри. Це був час, коли ми сумлінно вивчали інтерактивні технології навчання [3]. Майстер-клас Алли Вікторівни мав практично орієнтований характер. Теоретичний матеріал обов'язково закріплювався вправами. Принципами роботи викладача є професіоналізм, доступність і тактовність. Ми могли поставити їй будь-яке запитання й отримати кваліфіковану відповідь. Алла Вікторівна навчила нас деяких педагогічних премудростей. Наприклад, конспекти уроків та заходів (особливо відкритих або конкурсних) і до сьогодні супроводжуються методичним коментарем (заувагами), що допомагає під час самоаналізу заняття. Результатом стали методичні рекомендації «Використання нових форм роботи в межах традиційної педагогічної системи» [1]. Цю роботу було представлено на обласній виставці «Творчі сходинок педагогів Волині».

У цей же час ми познайомилися з Надією Степанівною Пушкар. Вона працювала з учнівським самоврядуванням. На семінарі-практикумі гімназисти разом з наставниками, складаючи проект про гімназійну газету, на практиці засвоїли основи проектних технологій. Такі заняття згодом допомогли учням здобути перемогу у всеукраїнській акції «Громадянин» із проектами «Сторінки літопису рідного міста» (керівник З. В. Щербяк, учитель української мови та літератури), «Волонтерський загін „Долоньки“» (керівник С. С. Гуменюк, педагог-організатор) та «Гімназійна газета „Велика перерва“» (керівник

О. Е. Граузе, учитель світової літератури). А систему роботи колективу над єдиною науково-методичною проблемою було узагальнено у посібнику [2].

Вчитель, реагуючи на виклики часу, має бути творчою особистістю. Навички та вміння педагога, якими б досконалими вони не були, не можуть залишатися на тому ж самому рівні. Тому управління процесом творчого зростання учителів стало пріоритетним напрямом науково-методичної роботи в гімназії, в основу організації якої покладено інноваційні підходи, в тому числі компетентнісний. Тож, співпраця із Волинським інститутом післядипломної педагогічної освіти теж набуває нової якості. Із січня 2009 року заклад стає експериментальним на регіональному рівні, працюючи над проблемою «Реалізація компетентнісного підходу в управлінні навчально-виховним процесом». Організацію, керівництво та науково-методичний супровід експериментальної роботи забезпечувала кафедра управлінської діяльності вузу. Керівником експериментальної роботи стала старший викладач кафедри Галина Ярославівна Лук'ячук, консультантом – доцент кафедри Людмила Олександрівна Щоголева. Професіоналізм, ерудиція, інтерес до співрозмовника – саме завдяки таким якостям здобули авторитет у нашому педагогічному колективі Галина Ярославівна та Людмила Олександрівна.

Метою такої роботи було створення та експериментальна перевірка компетентнісно орієнтованої моделі управління науково-методичною роботою. Значна частина методичних заходів у закладі спрямовувалася на підвищення професійного рівня та педагогічної майстерності учителів. Так, на заняттях психолого-педагогічного семінару вивчалися умови ефективної взаємодії, стилі спілкування та управління навчально-виховною діяльністю учнів. Семінари-практикуми стали дієвими для опанування тестовими та інформаційно-комунікативними технологіями. Творчі групи, проводячи моніторинги, освоювали основи педагогічних досліджень.

Експеримент позитивно вплинув на всю науково-методичну роботу в НВК, став її системоутворювальним фактором. І свідченням цього є такий напрям роботи як моделювання різних аспектів життєдіяльності закладу. За участю педагогів, батьків та учнів створено практичну і дієву модель випускника гімназії. Творчою групою вчителів узагальнено напрацювання кафедр, створено й апробовано факторно-критеріальну модель професійної компетентності вчителя НВК та модель управління науково-методичною роботою. Основою її стали такі фактори: системний моніторинг якості навчально-виховного процесу, психологічний супровід та диференційований підхід до організації науково-методичної роботи.

Поширення досвіду експериментальної роботи відбувалося через участь учителів у професійних конкурсах, круглих столах, конференціях різного рівня, друк матеріалів, районні та обласні представницькі заходи на базі навчально-виховного комплексу [4].

Осмилюються напрацювання і сьогодні. Діючими є розроблені моделі, під час атестації

використовуються критерії оцінювання професійної діяльності педагога, проводяться моніторинги навчального процесу, науково-методичної роботи, роботи з обдарованими і здібними дітьми та інше. Питання компетентнісного підходу не ставлять нашого учителя у незручне становище. Отримані в ході експериментального дослідження знання значно полегшили роботу в умовах нових Державних стандартів, варіативних освітніх програм, поглибленого та профільного навчання.

Сьогодні співпраця з Волинським інститутом післядипломної педагогічної освіти триває. Вона стала більш адресною та відповідною запитам педагогів.

Так, учителі молодших класів нашого навчально-виховного комплексу, маючи певний досвід у впровадженні елементів здоров'язбережних технологій, підтримали ініціативу адміністрації про впровадження здоров'язбережних та оздоровчо-профілактичних технологій у навчання й виховання учнів 1–4 класів. Спільно із науково-дослідною лабораторією освітніх інновацій та координації діяльності РМК для організації роботи обрано такий вид педагогічної діяльності як інноваційний проект. Його тема: «Створення освітнього середовища для формування здоров'язбережної компетентності учнів початкової школи». А основна ідея полягає у тому, що в учнів початкових класів можна сформувані здоров'язбережну компетентність та розвинути мотивацію до ведення здорового способу життя, спрямувавши зусилля педагогів, батьків, зацікавлених установ та організацій на створення здоров'язбережного освітнього середовища. Під керівництвом Н. А. Поліщук, наукового співробітника лабораторії, реалізуємо завдання аналітико-організаційного етапу проекту.

Учителі філології та гуманітарних предметів засобом формування толерантної особистості учня обрали дослідно-експериментальну роботу, науковим керівником якої є О. П. Муляр, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методик викладання шкільних предметів ВІППО, науковим консультантом – О. В. Кихтюк, кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної та соціальної психології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Через інтеграцію у зміст предметів суспільно-гуманітарного циклу, виховну роботу активних та інтерактивних методів навчання і виховання, поглиблення взаємодії школи й сім'ї у питаннях навчання та виховання дітей будуть реалізовуватися основні завдання дослідження.

Така тісна співпраця, на нашу думку, є умовою успішної роботи школи. Адже, щоб крокувати в ногу з часом, підтримувати різностороннє інтелектуальне життя педагогічного колективу, не достатньо займатися самоосвітою чи спиратися на власний життєвий і педагогічний досвід. Треба заручитися зовнішньою підтримкою компетентних, відкритих до спілкування та готових до співпраці колег.

Література

1. Дьоміна А. В. Використання нових форм роботи в межах традиційної педагогічної системи (матеріали роботи творчої групи вчителів) : метод. зб. / А. В. Дьоміна, В. Й. Попович. – Луцьк : [б. в.], 2005. – 98 с.
2. Дьоміна А. В. Взаємодія учня і вчителя у площині проектної діяльності : метод. посібн. / А. В. Дьоміна, Н. С. Пушкар. – Луцьк : [б. в.], 2006. – С. 49–57.
3. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання : метод. посібн. / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. – К. : АПН, 2003. – 72 с.
4. Менеджмент та інноваційна політика школи : матеріали обл. наук.-практ. конф. / упоряд. Л. О. Щоголева. – Луцьк : ВІППО, 2010. – С. 80–82.